

2021-04-26

Ert diariernr:
S202009215

Sektionen för hälso- och sjukvård
Ulrika Vestin
Susanna Eklund
Sofia Medin
Emma Spak

Socialdepartementet
10333 STOCKHOLM

Regionernas planering avseende vaccinering mot covid-19, delrapport 5

Sammanfattning

- 72 procent av alla över 65 år i Sverige har fått minst en dos vaccin mot covid-19 utifrån data från det nationella vaccinationsregistret den 22 april 2020. Alla regioner är väl i fas för att nå målet att minst 80 procent av alla som är 65 år och äldre ska ha fått en första dos covid-19 vaccin innan 16 maj.
- Vaccinationstakten ökar nu kraftigt då leveranserna av vaccin till Sverige blir större. Vecka 12 gavs knappt 200.000 doser vaccin, vecka 16 gavs nästan 500.000 doser. Vecka 19 kan nästan 700.000 doser ges, utifrån Folkhälsomyndighetens leveransprognoser. Ökningen i vaccinationstakten välkomnas av regionerna och hanteras enligt plan.
- Trots att leveranserna nu ökar är tillgången till vaccin fortsatt den enskilt avgörande begränsningen för vaccinationstakten. Regionerna uppger att de kan vaccinera i takt med att vaccinererna anländer under samtliga vaccinationsfaser.
- Återkommande förändringar avseende Folkhälsomyndighetens rekommendationer påverkar regionernas arbete med att planera och skyndsamt vaccinera.
- 21 av 21 regioner bedömer övergripande att regionens arbete framskrider väl och värderar grön på en skala grön-gul-röd
- Regionerna är nu i ett inledningsskede för vaccinering i den tredje av de fyra prioriteringsfaserna enligt Folkhälsomyndighetens prioriteringsfaser.
- 21 av 21 regioner bedömer regionens påverkbara förberedelseplanering för fas 4 till grön på en skala grön-gul-röd.
- I takt med att vaccinationerna övergår till prioriteringsfaser där invånare i högre utsträckning rör sig mellan regioner ser SKR och regionerna ett behov av att följa hur nettoströmmarna ser ut.
- SKR vill även i denna rapport lyfta vikten av att regionerna fortsatt erbjuds en tät kontakt med Folkhälsomyndigheten för att information om förändrade beslut kan diskuteras och kommuniceras skyndsamt.

Innehåll

Överenskommelse mellan SKR och staten	3
Så många är vaccinerade nationellt	5
Vaccinsamordning	6
Regionernas rapportering	7
Övergripande bedömning av det pågående vaccinationsarbetet:	7
Tillgång till vaccin den enskilt viktigaste förutsättningen	7
Särskild anpassning för de sköraste grupperna	8
Genomförande av vaccineringen av prioriteringsfas 3	9
Riskgrupper i fas 3	10
Övergripande bedömning av det vaccinationsarbetet för den kommande breddvaccineringen (fas 4):	10
Förberedelser för fas 4	10
Sommarplaneringen och kvartal 3	11
Bedömning av kapaciteten för vaccinering i regionerna	12
Kommunikation	12
Vaccinationsbevis	13

Överenskommelse mellan SKR och staten

Den 8 december 2020 tecknade staten och Sveriges Kommuner och Regioner om en gemensam överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021. Syftet med överenskommelsen är att säkerställa skyndsamt vaccination mot covid-19 och att det ansvaret är delat mellan parterna. Den 1 april 2021 beslutade parterna om en *tilläggsöverenskommelse* eftersom förutsättningarna avseende leveranserna av vaccin ändrats och avsevärt mindre leveranser realiserats under Q1.

I ändringsöverenskommelsen framgår att den gemensamma målsättningen att alla i Sverige boende personer som är 18 år och äldre samt personer under 18 år som efter individuell medicinsk bedömning bör vaccineras, så skyndsamt som möjligt ska kunna erbjudas en första dos vaccin mot covid-19 och, för de vaccin som kräver två doser, därefter en andra dos enligt det dosintervall Folkhälsomyndigheten rekommenderar. Prioriteringsordningen är inriktad på att i första hand skydda de grupper som löper störst risk att drabbas av svår sjukdom och död vid ett insjuknande i covid-19. Det framgår vidare att vaccinationen ska pågå till dess att samtliga personer i befolkningen äldre än 18 samt personer under 18 år som efter individuell medicinsk bedömning bör vaccineras, har fått erbjudande om vaccination.

En ambitionshöjning i ändringöverenskommelsen är att minst 80 procent av alla som är 65 år och äldre ska vaccineras med en första dos senast 16 maj och därefter en andra dos enligt det dosintervall Folkhälsomyndigheten rekommenderar. Tidigare inkluderade det högre målet för täckningsgrad endast de som är 70 år och äldre. Överenskommelsen från den 8 december 2020 gäller fortsatt i de delar som inte specifikt ändras i tilläggsöverenskommelsen.

I överenskommelsen framgår också de åtaganden som vilar på SKR. Dessa innebär att förbundet rekommenderat alla regioner att erbjuda vaccinet kostnadsfritt och att löpande kommunicera med regionernas vaccinsamordnare i syfte att utbyta erfarenhet och stödja samverkan mellan regionerna. Allt i syfte att kunna ge ett ändamålsenligt stöd till regionerna.

Enligt överenskommelsen ska SKR även under det första halvåret 2021 en gång per månad, samt därefter en gång per kvartal, skriftligen avrapportera regionernas arbete med överenskommelsen till Regeringskansliet, särskilt med avseende på regionernas åtagande enligt överenskommelsen.

Dessa är formulerade enligt följande:

- att skyndsamt genomföra vaccination mot covid-19 enligt målsättningen i överenskommelsen och utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer om prioriteringar, att säkerställa att vaccinationen kan genomföras på ett smittsäkert sätt
- att vaccination av de allra sköraste personerna kan ske på ett sätt som är anpassat till dessa gruppers förutsättningar och behov, samt
- att åstadkomma en så hög vaccinationstäckning som möjligt, vidta insatser för att nå ut med erbjudande om vaccination till grupper som i andra sammanhang har en lägre vaccinationstäckning, samt hinder för att genomföra de planerade vaccinationerna

I överenskommelsen finns en extra ersättning på 700 miljoner som tillfaller de regioner som vaccinerar snabbt och med hög täckningsgrad. För att få del av medlen, som är fördelade på tre separata delar behöver regionen uppfylla nedanstående kriterier:

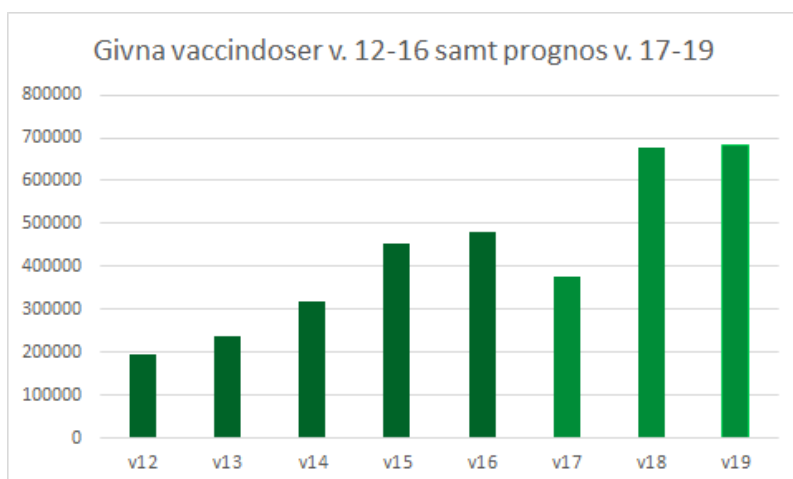
- Regioner ska ha vaccinerat 80 procent av personer över 65 år med minst en dos senast den 16 maj 2021 för de vaccin som kräver två doser, därefter med en andra dos enligt Folkhälsomyndighetens rekommenderade dosintervall.
- Regioner ska vid tidpunkten som det levererats vaccin motsvarande den mängd som krävs för att vaccinera 100 procent av befolkningen med minst en dos, med beaktande av de rekommenderade dosintervallen, ha vaccinerat 70 procent av resterande del befolkningen som är 18 år eller äldre med minst en dos.
- Regioner ska skyndsamt inrapporterat korrekta och noggrant verifierade uppgifter till vaccinationsregistret.

Utöver de skriftliga månadsrapporteringar genomförs muntliga avstämningar med Socialdepartementets ansvariga tjänstemän avseende regionernas arbete med vaccination mot covid-19 på veckobasis. SKR har också avrapporterat regionernas arbete med covid-19 vaccination vid övriga möten initierade av Regeringskansliet samt vid nationella pandemigruppens möten och möten med operativa chefer inom aktuella myndigheter.

Så många är vaccinerade nationellt

Den 27 december 2020 inleddes den omfattande vaccineringen i mot covid-19 Sverige. Den tidigare lagda starten föranleddes av EU:s gemensamma vaccinationsstart och innebär ett extra förberedelsearbete med en gemensam förfrågan från SKR och Folkhälsomyndigheten till regionerna om att delta i vaccination med de 9750 doser som Sverige erhöll i en tidig leverans.

SKR konstaterar att samtliga regioner nu är i slutskedet av vaccinationerna av dos 1 i fas 2 och har inlett vaccinationsarbetet i fas 3, enligt Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning. Fas 3 är en relativt liten fas som omfattar i storleksordningen maximalt 800 000 – 1 000 000 personer. Detta innebär att regionerna inom kort eller i vissa regioner redan nu börjar boka in och planera vaccination för personer i fas 4 för att garantera en effektiv vaccination under de kommande veckorna när leveranserna ökar påtagligt. Vaccinationstempot har i samtliga regioner kunnat öka i takt med att vaccinleveranserna ökat.



Diagrammet visar antal givna vaccindoser mot covid-19 vecka 12-16 (data från nationella vaccinationsregistret) samt prognos över antal vaccindoser som kan ges vecka 17-19 (utifrån Folkhälsomyndighetens leveransprognoser).

Folkhälsomyndigheten publicerar löpande vaccinationsstatistik med utgångspunkt i regionernas inrapportering till Nationella vaccinationsregistret. Enligt Folkhälsomyndighetens sammanställning har regionerna per fredag 23 april 2021 rapporterat 2 796 778 vaccinationer. 2 086 142 eller 25,5 procent av befolkningen över 18 år har fått en dos, 8,7 procent har fått två doser.

Målsättningen är att täckningsgraden i hela befolkningen ska bli så hög som möjligt. Detta följs särskilt upp för gruppen 65 år och äldre där målsättningen är satt till minst 80 procents täckningsgrad för dos 1 senast 16 maj enligt överenskommelsen. Per 21 april har 90 procent av alla över 80 år i Sverige fått minst en dos enligt Folkhälsomyndighetens data. Hela 81 procent har fått minst en dos i åldersgruppen

75-79 år. För åldersgruppen 70-75 är motsvarande siffra 65 procent. Nästan fyra av tio (39 procent) i åldersgruppen 65-69 år har fått minst en dos vaccin mot covid-19 per den 21 april.

För hela åldersgruppen över 65 år har 72 procent fått minst en dos vaccin mot covid-19, utifrån data från det nationella vaccinationsregistret den 22 april 2020. Åtta regioner hade redan 21 april passerat 80 procents täckningsgrad för personer 65 år och äldre och samtliga regioner är väl positionerade för att innan 16 maj kunna uppnå denna målsättning.

Uppföljningsstatistiken visar att samtliga regioner vaccinerar de allra äldsta och nyttiggör det tillgängliga vaccinet på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning. Enligt den data som rapporteras till ECDC ligger Sverige strax över genomsnittet bland de europeiska länderna när det gäller andelen av befolkningen i respektive land som har vaccinerats med minst en dos. Genomsnittet i EU är 23,1 procent utifrån inrapporterad data från den 22 april 2021. För Sverige är motsvarande siffra 23,3 procent. I genomsnitt har 75,9 procent av alla EU-medborgare över 80 år vaccinerats mot covid-19. I Sverige är motsvarande andel för samma åldersgrupp 90,9 procent, enligt ECDC:s statistik.

Vaccinsamordning

För att stödja samverkan mellan regionerna inrättade SKR efter samråd med hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverket under augusti 2020 ett samverkansforum för samtliga regioners utsedda vaccinsamordnare. SKR har veckovisa möten med vaccinsamordnarna. Därtill finns en gemensam kommunikationsyta för att ytterligare dela erfarenheter mellan regioner. En möjlighet som regionerna använder sig för att utbyta och dela erfarenheter, tips och råd.

Sedan starten har, per den 23 april 2021, 37 veckovisa möten genomförts samt tre fördjupningsmöten. Folkhälsomyndigheten har motsvarande forum för både möten och skriftlig kommunikation, SKR deltar i dessa möten tillsammans med regionerna och har, utifrån behov, ytterligare avstämningar med Folkhälsomyndigheten. För att samla in underlag till föreliggande rapport genomfördes under perioden den 19 april till den 21 april 2021 en förfrågan i SKR inrättade nätverk för regionernas alla vaccinsamordnare. I förfrågan till respektive region ombads de att göra en övergripande bedömning av det pågående arbetet avseende vaccineringen och dessutom ge exempel på åtgärder för de allra sköraste grupperna så att vaccinering kan ske utifrån deras förutsättningar. Därtill ombads alla vaccinsamordnare att ge en övergripande bedömning av arbetet med planeringen inför breddvaccineringen i prioritetsgrupp 4. Avseende den planeringen efterfrågades också information om hur vaccineringen i detta senare skede ska genomföras smittsäkert med en så hög vaccinationstäckning som möjligt. Identifierade hinder efterfrågades också. Dessa frågor har ställts vid de tidigare delrapporterna 2-4. För delrapport 5 kompletterades dessa frågor kring planering för och genomförande av vaccinering i prioriteringsgrupp 3. Därtill tillkom till föreliggande rapport även frågor om planeringen inför vaccinering under kvartal 3.

Regionernas rapportering

Utifrån svar från regionernas vaccinsamordnare per den 19-21 april 2021 framkom följande lägesbild:

Övergripande bedömning av det pågående vaccinationsarbetet:

- 21 av 21 regioner bedömer övergripande att regionens arbete framskrider väl och värderar grön på en skala grön-gul-röd
- Ingen region rapporterade sitt pågående vaccinationsarbete som gult
- Ingen region rapporterade sitt pågående arbete som rött

Tillgång till vaccin den enskilt viktigaste förutsättningen

Sedan den senaste månadsrapporten har leveranserna blivit mer stabila och omfattande vilket ger bättre förutsättningar för regionerna att planera och snabbt nyttiggöra de doser som levereras. Tillgången till vaccin den är och kommer fortsatt vara den begränsande faktorn för hur snabbt vaccinationerna kan genomföras. Regionerna har sedan vaccinationsarbetet inleddes efterfrågat mer långsiktiga leveransplaner för att på bästa sätt lägga regionens egen och vaccinatörernas planering och möjliggöra information till medborgarna om när enskilda kan vaccinerats. Nyligen har regionerna fått mer långsiktiga leveransplaner vilket är positivt regionerna behöver även fortsättningsvis framförhållning gällande leveranserna för att kunna planera och nyttiggöra vaccinerna så snabbt som möjligt.

Förändrade rekommendationer

Utöver leveranserna påverkas vaccinationsarbetet av förändringar i Folkhälsomyndighetens rekommendationer avseende hur respektive vaccin ska användas. Folkhälsomyndigheten har beslutat att Vaxzevria endast ska erbjudas till personer 65 år och äldre, av samma anledning har Folkhälsomyndigheten pausat vaccination med Janssens vaccin och regionerna inväntar nu beslut om användning av detta vaccin. Dessa ställningstaganden Folkhälsomyndigheten gör avseende avgränsning av vissa vaccin till specifika grupper i kombination med Folkhälsomyndighetens rekommendationer kring dosintervall påverkar regionernas arbete med att planera och skyndsamt vaccinera. SKR vill även i denna rapport understryka vikten av att regionerna tydligt bereds en tät kontakt med Folkhälsomyndigheten för avstämning kring eventuella förändringar och att nya beslut kommuniceras skyndsamt till regionerna. Det är viktigt vid alla förändringar att beakta att regionernas planering inte med lätthet kan justeras på kort tid, teoretiska vinster i justeringar som inte görs av säkerhetsskäl som t.ex. dosintervall kan därför riskera att innebära effektivitetsförluster om de inte görs vid rätt tidpunkt.

Nettoflöden - rörelse över regiongränserna

I takt med att vaccinationerna övergår till faser med mer rörlig befolkning ser SKR och regionerna ett behov av att följa hur nettoflödena i samtliga regioner ser ut. Flera regioner rapporterar att de ser ett stort inflöde av personer bosatta i närliggande regioner som bokar in sig för vaccination. Eftersom tilldelningen av vaccin sker utifrån den befolkning som är folkbokförd i respektive region finns det en oro i flera regioner som får eller riskerar att få ett stort inflöde, till exempel under sommarmånaderna, att kunna möta efterfrågan på vaccination i regionen när befolkningen tillfälligt ökar. SKR följer med stöd av statistik från Folkhälsomyndigheten nettoflödena över tid för att se hur det utvecklar sig och om det finns skäl för någon typ av kompenserande åtgärd.

Utifrån den statistik som hittills presenterats kan konstateras att det finns regioner som har ett nettoinflöde medan andra regioner har ett nettoutflöde, för flera regioner är inflöde och utflöde i balans. För att komplettera bilden av hur regionernas möjlighet att vaccinera eventuellt påverkas av nettoflödena har även information om levererade volymer lagts till. Den sammanvägda bedömningen är att det i dagsläget inte finns anledning till omfördelning av volymer. SKR fortsätter att följa statistiken för att se hur nettoflödena utvecklar sig över tid.

Regionerna uppmanar befolkningen att i första hand låta vaccinera sig i den region där man är hemmahörande samt att båda doserna i möjligaste mån ska tas på samma vaccinationsmottagning. På så sätt finns det möjlighet för regionerna att planera och säkerställa att personer får sina doser med rätt intervall.

Särskild anpassning för de sköraste grupperna

I och med att så många i de äldsta åldersgrupperna nu vaccinerats färdigt har regionernas arbete med särskild anpassning till de sköraste grupper för vaccination ändrat karaktär. En central framgångsfaktor genom hela vaccinationsprocessen är det goda samarbete som finns mellan regioner och kommuner. När regionerna vaccinerade i fas 1 enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer innebar det arbete med anpassning för de äldsta som befann sig på särskilda boenden eller hade hemtjänst. Vilket bland annat innebar att hitta formerna för att erbjuda vaccination i hemmet eller för sjukresor för att ta sig till vaccinationsmottagningen. När regionerna beskriver hur de arbetar för att nå sköra grupper utifrån deras förutsättningar när de har kommit längre i vaccinationsarbetet innebär det alltså delvis ett förändrat arbete.

Flera regioner beskriver under fas 2 och 3 hur de nu skickar brev till regionernas invånare i olika åldersintervaller, med de äldsta först. I dessa brev framgår att det finns möjlighet att boka tid för vaccination och en uppmaning att göra det. Flera regioner anger att digital bokning är att föredra men regionerna arbetar också med andra möjliga vägar att boka tid.

För att kunna nå ut till fler grupper där vaccinationsviljan kan befaras vara lägre beskriver regionerna att de arbetar i nära samverkan med kommuner och kommunalförbund, Migrationsverket, Länsstyrelserna, idéburen sektor, Kriminalvården, Svenska Kyrkan och frivilligorganisationer, så som Röda Korset. Mer specifikt kan det innebära kontakt med till exempel Socialförvaltningen för att säkra att nå personer med LSS-insatser, migrationsverkets asylboenden, olika ställen där missbruksvård erbjuds som till exempel sprututbyte eller verksamheter för hemlösa.

Genom samverkan mellan regionen, kommuner, frivilligorganisationer arbetas planer fram för hur definierade grupper ska kunna nås för erbjudande om vaccinering. Det gäller då t.ex. personer som lever i hemlöshet, personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd, asylsökande personer, EU-migranter, personer som befinner sig i prostitution, har annat förstaspråk än svenska, har låg tillit till myndigheter och hälso- och sjukvård med flera.

Informationen anpassas för målgrupperna vilket till exempel innebär att material och information är översatt eller skriven på lätt svenska tillgängliggörs genom olika kanaler. Ordinarie kommunikationskanaler har kompletterats med inslag i närradio, översatt informationsmaterial så väl skriftligt i trapphus, tvättstugor, matvarubutiker, med mera som muntligt i form av filmer/föreläsningar tillsammans med nyckelpersoner i målgruppen. Inlägg har översatts på sociala medier och telefonlinjer har öppnats på olika språk. Även bildstöd har tagits fram för att kunna nå ut med information. Annonsering i press, lokal media, hemsida, sociala medier och övriga kanaler används också. Informatörer med lokalkännedom för att dela skriftlig och muntlig information anlitas.

Genomförande av vaccineringen av prioritetsfas 3

Regionerna befinner sig i inledningen av vaccinering i fas 3 enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation. Under vecka 16 anger en majoritet av regionerna att de inleder vaccinering i den fasen. Övriga regioner inleder vaccinering i fas 3 föregående vecka eller i början på veckan efter. Självklart är planeringen utefter hur stora leveranserna kommer att bli. Levereras färre doser än regionerna har fått information om kommer dessa startdatum påverkas.

Kallelse och bokningar har i vissa regioner skickats ut veckan innan bokningsstart. En del regioner har valt att kalla till färdigbokade tider, andra kommunicerar brevlades med information om hur tider kan bokas. Fas 3 utgör en kortare fas vilket innebär att regionerna parallellt behöver planera och initiera fas 4 för att möjliggöra ett effektivt arbete

Riskgrupper i fas 3

I fas 3 inkluderas förutom personer i åldern 60 till 64 personer i åldern 18 till 59 med en sjukdom eller ett tillstånd som innebär en ökad risk för att bli allvarligt i covid-19, enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation. Folkhälsomyndigheten har publicerat en övergripande lista på vilka sjukdomsgrupper som omfattas. Ett arbete har genomförts i regionerna utifrån denna övergripande lista för att på bästa sätt konkretisera dessa grupper. Här använder regionerna olika system för att kunna arbeta så träffsäkert som möjligt. Flera regioner som valt att tillämpa så kallad förtroendebokning har gått samman och formulerat en gemensam informationstext på 1177.se. Genom vägledande texter på 1177.se hoppas regionerna kunna hjälpa den enskilde som ska avgöra om de ingår i en av de beskrivna målgrupperna eller inte. På 1177.se finns det möjlighet för regionerna att lägga till frågor vid bokningstillfället. När en person själv bokar intygas att de lämnar korrekta uppgifter. Regionerna kan välja att öppna upp webbokning för vissa åldersintervall i taget även för riskgrupper. Denna typ av bokning innebär en tillitsbaserad eller förtroende full bokning av vaccintider för den enskilde.

Ett annat arbetssätt är att skicka information eller kallelser direkt till de personer som ingår i dessa riskgrupper. Vårdcentraler och specialistmottagningar eller vaccinationsmottagningar skickar då kallelser eller information till personer som enligt upprättade diagnoskodslister bedöms tillhöra riskgrupp. Detta sker företrädesvis i åldersordning om detta behövs utifrån tillgång till vaccin. Information lämnas också om att det finns möjlighet till direktkontakt med vården om en individ själv anser att hen utifrån kommunicerad information, tillhör en riskgrupp.

Samtliga regioner bedömer att fas 3 kommer vara en kortvarig fas under vilken det är viktigt att både möjliggöra vaccination för riskgrupper och arbeta effektivt.

Övergripande bedömning av det vaccinationsarbetet för den kommande breddvaccineringen (fas 4):

- 21 av 21 regioner bedömer regionens påverkbara förberedelseplanering för fas 4 till grön på en skala grön-gul-röd.
- Ingen region rapporterar sitt planeringsarbete som rött.
- Ingen region rapporterar regionens påverkbara förberedelsearbete som gult

Förberedelser för fas 4

Regionerna har alla etablerat ett arbetssätt för genomförandet av breddvaccineringen i fas 4. Arbetet utgår från de lokala förutsättningarna och är nu redo att tas i bruk fullt ut.

Följande huvudspår finns. Primärvården som huvudansvarig. Bokningen av vaccination sker då på den vårdcentral där den enskilde är listad. Vissa vårdcentraler i

större städer kommer genomföra vaccinering i större lokaler för att kunna hantera ett större flöde, vilket ger möjlighet till större flexibilitet. Dessa lokaler färdigställs nu för att säkerställa sittsäkra och effektiva flöden genom att undvika att trängsel eller fysiska köer uppstår. Ålderuppdelade tidsbokningar under hela fas 4 bedöms vara en viktig åtgärd för effektivitet och smittsäkerhet. Genom åldersuppdelad bokning skapas tydlighet och belastningen på det digitala och manuella bokningssystemet minskar. I de regioner där primärvården är huvudansvariga kan kompletteras med externa aktörer eller större av regionen arrangerade vaccinationscentraler.

Ett annat huvudspår är att fas 4 koncentreras till större tillfälliga vaccinationsmottagningar. Någon region beskriver att dessa lokaler är modulära för att kunna reglera flödet från lågt till högt. På så och sätt skapas samordningsvinster vilket bidrar till effektivare genomförande. Såväl när det gäller att maximera flödet och effektivisera för personalen och invånare. För att därtill skapa smittsäkra flöden i planeringen har det regionala smittskyddet bistått med kompetens. Vissa regioner planerar för att tillhandahålla munskydd om personerna saknar egna. Vid själva genomförandet avser regioner att ta hjälp av frivilligorganisationer så som Röda Korset. De kan bistå med stödet i att agera vaccinationsvärdar med ett uppdrag att påminna om att hålla avstånd och hjälpa till att skapa bra flöden på vaccinationsplatserna. Med bokade tider undviks också onödig köbildning. Många fall används också separata in- och utgångar.

I fas 4 har flera regioner upphandlat aktörer som ska bistå i vaccineringen, antingen genom upprättande av större vaccinationsmottagningar eller i befintliga egna verksamheter. I kravställningen för upphandlingen framgår att vaccineringen ska ske smittsäkert och uppfylla alla de ytterligare krav som ställs runt hanteringen och genomförandet av vaccinationen.

Alla regioner säkerställer möjlighet till digital bokning och telefonbokning det senare via vårdcentral eller via telefonsupport. Regionerna kommer att arbeta med uppföljning per kommun och geografiskt område för att kunna sätta in ytterligare insatser vid behov för att kunna uppnå högre täckningsgrad.

Sommarplaneringen och kvartal 3

När regionerna ombeds ange identifierade hinder för genomförande av vaccinationen i fas 4 kan det summeras i följande citat: ”*Får vi bara vaccin enligt prognos kommer det inte vara något problem att vaccinera*”. Kapaciteten att vid behov växla upp bemanningen under sommaren utgår från leveranserna så följdteffekterna av ryckighet eller helt inställda leveranser är stora. Goda planeringsförutsättningar underlättar arbetet i regionerna. Regionerna planerar nu för att vaccinera i den takt som vaccinet kommer till regionerna, även under sommarmånaderna och månaderna därefter om det behövs. Regionerna förbereder därför för omfattande vaccinationskapacitet även under sommarmånaderna. Att upprätthålla vaccinationsinsatsen i en större omfattning under sommaren är en utmaning. Hela sjukvårdssystemet är redan en normal sommar belastat.

Så väl framskjutna leveranser som att stora leveranser vaccin kommer under mycket kort tid och i semesterperioder påverkar. Svårigheter kan då bli att nå personerna som ska vaccineras. Arbetet pågår just nu för att säkerställa bemanning och så effektivt resursutnyttjande av vaccinationsmottagningarna som möjligt.

Regionerna förlänger ingångna avtal med externa aktörer för att kunna täcka en längre vaccinationsperiod vid behov. Regionerna ser över möjligheterna med kompletterande utbud av vårdgivare med ramavtal. Hyresavtal för externa lokaler ses över och förlängs och planering har startat för att kunna täcka upp under semesterperioden. Lokalerna är på vissa håll bokade året ut. Kartläggningen av möjligheterna att den specialinrekryterade personalen kvarstannar längre än det inledningsvis överenskommit visar i de regioner som undersökt detta att det finns en stor vilja att fortsatt kunna bidra i vaccinationsarbetet.

Bedömning av kapaciteten för vaccinering i regionerna

Som underlag inför uppföljningsrapport 3, den 25 februari, gjordes en sammanställning av regionernas samlade kapacitet att vaccinera under andra kvartalet 2021. Då framkom att regionernas bygger sin förmåga utifrån leveransplaner. Förmåga att därtill skala upp kapaciteten ytterligare finns om detta skulle behövas. Förmågan att vaccinera är beräknad utifrån så väl upphandlad verksamhet, så väl tillfälligt som inom vårdval, och med regionerna som utförare.

I antalet utförda vaccinationer innebär det att samtliga regioners gemensamma vaccinationskapacitet uppgår till drygt 1 200 000 vaccindoser i veckan under andra kvartalet 2021. Det är en förmåga som baserar sig på de leveransprognoser Folkhälsomyndigheten tillhandahåller, men regionerna har förmåga att öka kapaciteten ytterligare om detta skulle krävas.

Kommunikation

Kommunikationen till invånare samordnas mellan regionerna och utgår ifrån en regiongemensam kommunikationsplan, som tagits fram utifrån Folkhälsomyndighetens nationellt övergripande kommunikationsplan, med gemensamma kommunikationsmål, budskap och aktiviteter. Det finns stora kommunikationsbehov av såväl nationell som regionalt anpassad information. Regioner anpassar budskap och kommunikationsinsatser utifrån de regionala förutsättningarna och samordnar kommunikationen med kommunerna i länet. Regionerna kommunicerar till invånare om hur vaccinationen går till och när det är dags för var och en att vaccinera sig. 1177.se är regionernas huvudkanal för information gentemot invånare, bland annat med information översatt till 18 olika språk.

Det kommer mycket frågor om vaccin och vaccination via telefon till regionerna; till såväl vårdcentraler som 1177 Vårdguiden. Flera regioner har öppnat särskilda telefonlinjer för frågor som rör vaccination.

Vaccinatörerna rapporterar att många som ska vaccinera sig har allt mer frågor vid vaccinationstillfället om det vaccin de ska få och eventuella risker. SKR och regionerna ser ett stort behov av att tydlig information om de olika vaccinas egenskaper och biverkningar når ut från myndigheter till invånare. Myndigheternas kommunikationsinsatser är viktiga för att kunna besvara frågor, bemöta eventuell oro, bygga förtroende för vaccinationen och öka vaccinationsviljan. Behovet av kommunikation kommer att öka framöver i takt med att leveranserna ökar och fler kan vaccineras.

Då många invånare kommer få sin andra dos vaccin under sommaren ser regionerna en risk att många invånare vill ta den andra dosen på en annan plats i landet än där man är folkbokförd. För att kunna säkerställa att rätt vaccin finns tillgängligt på varje vaccinnottagning när den andra dosen ska tas är det bra om invånare i möjligaste mån vaccinerar sig på samma plats vid båda vaccinationstillfällena. Regionerna ser gärna att myndigheterna bistår regionerna i den kommunikationen gentemot allmänheten. Under våren har hittills tre större nationella webinarier om vaccin och vaccination anordnats för ordinatorer. Syftet har varit både att ge en kunskaphöjande insats och att skapa trygghet hos personer som arbetar med vaccination och patienterna de möter. Totalt har omkring 2000 ordinatorer deltagit på webinarier som arrangerats inom ramen för Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård i samverkan mellan Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård, Sveriges Kommuner och Regioner, Läkemedelsverket och Folkhälsomyndigheten.

Vaccinationsbevis

SKR medverkar kontinuerligt i dialoger med DIGG och övriga myndigheter gällande det regeringsuppdrag DIGG projektleder för digital infrastruktur inför ett kommande svenskt vaccinationsbevis. SKR håller regionerna uppdaterade i takt med den fortsatta hanteringen av frågan. Fortsatt pågår flera processer och dialoger i frågor som har bäring på vaccinationsintyg. SKR följer utvecklingen på området. En grundläggande fråga handlar om vad olika former av intyg/bevis har för syfte och vad som de facto intygas eller bevisas. Denna fråga ser SKR behöver klargöras på nationell nivå, för att skapa rätt förväntningar på vad vaccinationsbevisen kan användas till.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för vård och omsorg

Fredrik Lennartsson
Direktör